

FOTODOKUMENTAČNÁ SPRÁVA

Z REALIZÁCIE AKTIVÍT PROJEKTU

ITMS 312041G460

Programy pre deti a mladých ľudí na sídlisku Kopčany

za monitorovacie obdobie január – august 2021

STRUČNÝ POPIS PROJEKTU

Projekt *Programy pre deti a mladých ľudí na sídlisku Kopčany* sa zameriava na prioritnú os č.4-Sociálne začlenenie so špecifickým cieľom - Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Prostredníctvom hlavnej aktivity a podaktivitami prispieva k podpore oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na vykonávanie programov a odborných metód práce. Udeje sa tak formou výkonov opatrení v otvorenom prostredí na sídlisku Kopčany a formou skupinových klubových aktivít; vzdelávacích; stimulačno-vzdelávacích programov; výchovno-rekreačných; jednorazových a komunitných aktivít.

Aktivity sú zamerané na podporu riešení náročných situácií detí a mladých ľudí v rodine, v škole, na pomoc pri riešení výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch, rozvoj životných a sociálnych zručností. Včasné riešenie problémov pomáha predchádzať vyňatiu dieťaťa z rodiny. Zvyšovanie dostupnosti aktivít a rozvoj zručností znižuje riziko sociálneho vylúčenia detí a plnoletých a pomáha prekonávať jeho dopady. V rámci projektu sa zameriavame na zvýšenie intenzity výkonu opatrení v rámci už realizovaných programov pre klientov.

MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ

Hodnota ročného merateľného ukazovateľa za rok 2021 dosiahla hodnotu 82. Toto číslo predstavuje počet klientov, ktorí využili ponúkané služby v danom roku (v mesiacoch január - august 2021). Aj kríza spojená s ochorením COVID-19 ukázala, že hlavný cieľ osi - prechod z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú sa v projekte úspešne implementuje. Deti a mladí ľudia, resp. mladé rodiny vedeli vyhľadať pomoc priamo v komunite, vďaka nízkoprahovosti a dostupnosti našich služieb. Pomohli sme im zorientovať sa v zložitej situácii, pomáhali sme im zabezpečiť základné potreby, či vysvetľovali ich možnosti pri náhlom výpadku príjmu. Ako vidieť aj z merateľných ukazovateľov počas núdzového stavu sme pracovať neprestali, práve naopak narástol počet klientov, ktorí sa na nás s dôverou obracali. Rozvojovými a zážitkovými aktivitami pre deti a mládež sme tiež prispeli k prevencii psychického zdravia a budovaniu psychickej odolnosti na nasledujúce obdobie. Vzdelávacími programami sme poskytli možnosť dobehnúť zameškané učivo, ale i rozvíjať školské zručnosti.

Hodnota kumulatívneho merateľného ukazovateľa za celé obdobie projektu 2017-2021 dosiahla hodnotu 119. Toto číslo hovorí o tom, koľko detí a mladých ľudí mohlo vďaka realizácii projektu vyhľadať nízkoprahové programy ponúkané na sídlisku Kopčany. Pri práci s deťmi a mladými ľuďmi je dôležitá najmä dlhodobá a systematická práca - **preto je skvelé, že projekt mal 4-ročné trvanie a klienti mohli ponúkané služby využívať dlhodobo a vyhľadať pomoc v prípade núdze a potreby.** Počas 5 monitorovacích období 2017-2021 dosiahol **kumulatívny merateľný ukazovateľ hodnotu 119.** To znamená, že sa nám podarilo naplniť **stanovený merateľný ukazovateľ projektu na viac ako 100%.** Tento úspech vyplýva z našej dlhoročnej prítomnosti v komunite, dostupnosti a nízkoprahového nastavenia ponúkaných programov, profesionality a z nej prameniacej vybudovanej dôvery komunity. Nových klientov teda často privedú sami ľudia z komunity a s dôverou im odporúčajú naše programy a poskytované služby. Taktiež v komunite realizujeme aktivity na zviditeľnenie našich programov, a informujeme tak o nich komunitu potencionálnych klientov (ktorí sa na sídlisko Kopčany prisťahovali). Vzhľadom na tento fakt veríme, že aj v období po ukončení realizácie hlavnej aktivity projektu prispeje vybudovaná dôvera a naša dlhoročná činnosť k udržaniu špecifického cieľa výzvy: Sociálne začlenenie so špecifickým cieľom - Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

HLAVNÉ AKTIVITY PROJEKTU

Projekt Programy pre deti a mladých ľudí na sídlisku Kopčany sa zameriava na prioritnú os č.4-Sociálne začlenenie so špecifickým cieľom - Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Prostredníctvom hlavnej aktivity a podaktivitami prispieva k podpore oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na vykonávanie programov a odborných metód práce. Udeje sa tak formou výkonov opatrení v otvorenom prostredí na sídlisku Kopčany a formou skupinových klubových aktivít; vzdelávacích; stimulačno-vzdelávacích programov; výchovno-rekreačných; jednorazových a komunitných aktivít. Aktivity sú zamerané na podporu riešenia náročných situácií detí a mladých ľudí v rodine, v škole, na pomoc pri riešení výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch, rozvoj životných a sociálnych zručností. Včasný riešenie problémov pomáha predchádzať vyňatiu dieťaťa z rodiny. Zvyšovanie dostupnosti aktivít a rozvoj zručností znižuje riziko sociálneho vylúčenia detí a plnoletých a pomáha prekonať jeho dopady. V rámci projektu sa zameriavame na zvýšenie intenzity výkonu opatrení v rámci už realizovaných programov pre klientov.

V rámci výkonu hlavnej aktivity projektu - Podpora výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v prirodzenom rodinnom prostredí, vykonávanej prostredníctvom jednotlivých podaktivít sme za monitorovacie obdobie projektu (január - august 2021) zaznamenali viac ako 3 700 kontaktov s klientami.

Prostredníctvom programu, zabezpečujeme kontinuitu služieb, ktoré poskytujeme, ale zároveň dbáme aj na ich **vývin a rozšírenie**.

V rámci programu poskytujeme nízkoprahové služby, ktoré sú ľahko dostupné, bez prekonávania bariér pre deti, mladých ľudí a dospelých. Aj v roku 2021 sme pokračovali vo **výkone opatrení v otvorenom prostredí** (tzv. služby terénnej sociálnej práce), ktoré sme realizovali dvakrát, od apríla 2021 trikrát do týždňa. V rámci služieb terénnej sociálnej práce, okrem poskytovania odborného poradenstva a konzultácii, tiež poskytujeme aktivity pre zmysluplné trávenie voľného času a preventívne aktivity pre deti a mladých ľudí. V čase prísnejších opatrení sme sa učili s deťmi hrať bezdotykové hry a športy, resp. sa zameriavali na individuálne športové aktivity. S uvoľnením covid-opatrení sme sa mohli opätovne zamerať na skupinové športové aktivity, ktorými podporujeme v deťoch súdržnosť, schopnosť dodržiavať pravidlá, toleranciu a spoluprácu. Požičiavaním voľnočasového materiálu sprístupňujeme deťom a mladým ľuďom možnosti, ktoré sú bežne pre ich rovesníkov dostupné a zároveň

podporujeme v nich pocit zodpovednosti za materiál a šetrné zaobchádzanie ním. Počas letných prázdnin sme zabezpečovali deťom aj extra aktivity v otvorenom prostredí v rámci ktorých sme podporili zmysluplné trávenie voľného času. So staršími deťmi sme vykonávali športovú aktivitu hrania plážového volejbalu. Tým sme podporili mobilitu detí, poskytli možnosť nadviazať vzťahy s deťmi z iného prostredia a rozširovali obzor ich možností v čase uvoľnených opatrení.

Počas školského roka sme v rámci vnútorných priestorov centra poskytovali **vzdelávacie programy**: predškolskú prípravu, tzv. doučovanie a **skupinové programy**, rozdelené podľa veku detí. Pri vzdelávacích aktivitách vytvárame pokojný a podnecujúci priestor na prípravu detí do školy pod individuálnym vedením pracovníkov a pracovníčok. Venujeme sa vypracovaniu domácich úloh a precvičovaniu preberaného učiva, ale i rozvoju komunikačných a sociálnych zručností. Aktivita prebieha 2x týždenne a je zameraná nielen na deti s poruchami pozornosti a špecifickými poruchami učenia, ale aj deti so zníženou motiváciou plniť si školské povinnosti, čo sa hlavne u staršej mládeže spája aj s výberom profesie a budúceho zamerania. V rámci tejto aktivity sa tiež venujeme aj finančnému vzdelávaniu a vzdelávaniu v počítačovej gramotnosti, pričom na tieto vzdelávania máme vypracovanú metodiku a pracovné postupy pri tvorbe ktorých sme brali ohľad na individuálne potreby a schopnosti detí a mládeže, ktoré vzdelávacie aktivity navštevujú. Jedenkrát do týždňa cez školský rok a intenzívne týždeň počas prázdnin je vytvorený priestor pre predškolákov, ktorým pomáhame získať zručnosti ktoré sú potrebné pri nástupe do prvého ročníka. Počas mimoriadnych pandemických opatrení sme vzdelávacie aktivity zabezpečovali pre menší počet klientov z dôvodu bezpečnosti, ale rozšírili túto službu časovo. Náhradne sme poskytovali pomoc s domácim učením online a podporu tlačením školských materiálov, možnosťou využitia počítačov a internetu. Táto služba bola využívaná takmer na dennej báze.

Skupinové programy prebiehali 3 základné, zvlášť pre deti vo veku 6-10, 10-13, 13-20 rokov. Cieľom uskutočnených skupinových aktivít bolo sprístupnenie možností kvalitného trávenia voľného času, individuálne rozhovory a prevencia, špecificky v oblasti ochrany pri sexe a užívaní návykových látok. Významným prvkom boli **výchovné programy a komunitné aktivity** v rámci, ktorých sme sprostredkovali deťom a dospelým zážitky, s ktorými sa ich rovesníci bežne stretávajú a podporili tak získavanie dôležitých životných skúseností, rozvíjanie životných a sociálnych zručností prostredníctvom zážitkového učenia. Prostredníctvom voľnočasových a preventívnych aktivít, sprostredkujeme deťom a mladým ľuďom možnosť spoznať rôzne možnosti, ktoré v živote majú. Podporujeme ich, aby vedeli, že

vlastným úsilím majú vplyv na dosiahnutie lepšej životnej úrovne a dokážu tak ovplyvniť nie len svoj vlastný život, ale aj život ďalších generácií. V roku 2021 sa nám počas letných prázdnin podarilo realizovať 1 výchovno-rekreačný pobyt so skupinou 10-13 ročných a 2 jednodňové výlety so skupinou 13-16 rokov. Takto nadobudnuté zážitky a posilnené vzťahy s pracovníkmi sú dôležité pre našu prácu s mládežou počas celého ďalšieho roka.

V rámci projektu sme sa chceli čoraz viac zamerať aj na **individuálnu prácu** s klientmi/kami, na riešenie ich životnej situácie a na vytváranie podpornej siete. Individuálnu prácu sme zintenzívnili. Počas realizácie projektu evidujeme aktuálne individuálne karty pre 119 klientov/tiek. Sú to klienti/ky, s ktorými pracujeme najintenzívnejšie, sledujeme ich vývin, ako aj nami poskytnuté intervencie pre potreby daného klienta/ky. Interne sme si určili, ktorá odborná pracovníčka má daného klienta prideleného, tým sme zabezpečili efektívnejšiu prácu s klientom. Pracovníčka, ktorá daného klienta má prideleného, sleduje jeho prípad, spisuje jeho klientsku kartu, navrhuje riešenia na tímových plánovaniach opatrení. Týmto systémom sa zvýšila adresnosť práce s klientmi/kami. Výsledkom je nadviazaný vzťah pracovníka/čky s klientom/kou a jeho/jej osobný posun, ako aj motivácia k zlepšeniu kvality života. Práve tento posun bol možný vďaka rozšíreniu personálnych kapacít.

V rámci **individuálneho poradenstva** sme nadviazali na prax z roku 2020 a službu transformovali. V mesiacoch január – august bolo poradenstvo poskytované stabilne 1x týždenne, po dohode pracovníka s klientom aj v iné dni podľa potreby. Zriadili sme tzv. krízový fond, vďaka ktorému sme mohli pokračovať aj s **materiálnou pomocou**, ktorú mohli využiť klienti, s ktorými sme intenzívne spolupracovali v poradenstve. Poskytovaný materiál pozostával z detskej výživy, plienok, oblečenia alebo potravín. sme sa odrazili od výskumu potrieb a zamerali sa aj na podporu rodín formou **materiálnej pomoci**. Poskytovaný materiál zahŕňal potraviny, drogériu, ochranný materiál a dezinfekciu. V mesiacoch marec - jún sme poradenstvo realizovali 2x týždenne so zameraním na rodiny v kríze spôsobenej pandémie. Oblasť zamerania poradenstva boli ako základné sociálne a právne poradenstvo, tak i riešenie výchovných a rodinných ťažkostí. Komplexnú a intenzívnu prácu sme realizovali s niekoľkými rodinami formou individuálnej práce s viacerými členmi na rôznych úrovniach a cieľoch. Zároveň bolo našim cieľom odosielanie rodín do nadväzných služieb podľa identifikovanej potreby, napr. do sanačného programu.

VÝKON OPATRENÍ V OTVORENOM PROSTREDÍ

§11 ods. 1 písm. f) program zameraný na odstránenie alebo zredukovanie negatívnych vplyvov prostredia a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu

Pracovníci a pracovníčky Ulity sú k dispozícii klientom na sídlisku Kopčany na miestach, kde sa bežne stretávajú a trávia voľný čas. Aktívne ich oslovujú s ponukou poradenských a voľnočasových služieb. Tieto aktivity slúžia na aktívne vyhľadávanie a udržiavanie kontaktu s cieľovou skupinou. Ciele programu:

- Podpora zmysluplného trávenia voľného času (zapožičanie materiálu na voľnočasové aktivity, pomoc pri organizovaní rôznych hier a súťaží)
- Pomoc pri nadobúdaní sociálnych kompetencií, rozvoj životných zručností
- Pomoc v náročných situáciách prostredníctvom konzultácií alebo poradenských rozhovorov (školská dochádzka a prospech, vrstovnicke vzťahy, vzťahy v rodine a pod.)
- Sekundárna prevencia sociálno-patologických javov (užívanie návykových látok, krádeže a pod.)
- Sprostredkovanie informácií a kontaktov na pomáhajúce inštitúcie (sociálne, právne, zdravotné a pod.), distribúcia edukačných materiálov
- Podpora svojpomocných aktivít a participácie na živote sídliskovej komunity

Metódy a aktivity:

Počas výkonov opatrení v otvorenom prostredí sú využívané atraktívne voľnočasové aktivity (hry, kreslenie, pohybové a športové aktivity, požičiavanie voľnočasového materiálu a športových potrieb...), ktoré deti a mladých ľudí jednak pritiahnu a zaujmú, a zároveň pomáhajú rozvíjať ich zručnosti. Počas aktivít pracovníci/čky

intervenujú v prípade konfliktov medzi deťmi a podporujú ich v dodržiavaní dohodnutých pravidiel. Okrem týchto aktivít poskytujú pracovníci/čky kontakt a priestor na rozhovor o témach, ktoré mladí ľudia aktuálne riešia – formou poskytovania informácií, konzultácií alebo poradenského rozhovoru (rozlišujeme podľa dĺžky a obsahu). Podporujeme starostlivosť a vzťah k životnému prostrediu detí organizáciou komunitných akcií (Športový deň, Deň detí, Graffiti Jam) a upratovania na ihrisku, v rámci čoho pôsobíme aj preventívne (zber odhodенých striekačiek, skla). V prípade potreby poskytujeme krízovú intervenciu. Všetky spomenuté intervencie prebiehajú individuálne alebo v skupine.

Terénne programy v roku 2021

Služby terénnej sociálnej práce prebiehali počas roka 2-krát týždenne, od apríla 2021 sme zvýšili frekvenciu na 3-krát. V rámci toho bola každá služba zameraná obsahom a aktivitami na jeden alebo viaceré z týchto cieľov: 1. požičiavanie voľnočasového materiálu určeného na zmysluplné trávenie voľného času, 2. skupinové športové aktivity, 3. prevencia a poskytovanie individuálnych a skupinových konzultácií v špecifických oblastiach (užívanie návykových látok, bezpečný sex, záškoláctvo a pod.), 4. individuálne poradenstvo.

Podarilo sa nám zvýšiť aj počet pracovníkov na službách, čo znamenalo že sme dokázali paralelne realizovať viac aktivít a sústrediť sa na viac cieľov (napr. 2 pracovníci realizovali športové aktivity pre deti a 2 poskytovali individuálne poradenstvo), čo bolo efektívne a využívané najmä v čase obmedzených opatrení, keď boli klasické služby menej dostupné. Exteriér sídliska Kopčany bol ideálnym miestom na poskytovanie poradenských rozhovorov v období prísnych opatrení.

V období preventívnych opatrení spojených so zamedzením šírenia vírusu COVID-19 sa forma služieb čiastočne menila na základe nariadení, a zároveň i potrieb klientov. Náplňou terénnej sociálnej práce bolo na jednej strane dbať o prevenciu COVID-19 a zvýšiť informovanosť o aktuálnych opatreniach a jej dôsledkoch. Na strane druhej bolo našou úlohou vytvárať priestor

na rozhovory a venovať pozornosť témam, s ktorými klienti prichádzali, čo boli často náročná psychická, ale i ekonomická situácia, problémy s domácim učením či komunikáciou so školou. Rovnako sme začali s realizáciou preventívnych workshopov zameraných na užívanie návykových látok, čo sme tiež vnímali ako aktuálnu a častú tému v komunite mladých ľudí na sídlisku.

V rámci terénnej sociálnej práce sme sa venovali aj práci s komunitou a jej prostredím, a upevňovaniu vzťahov medzi obyvateľmi sídliska prostredníctvom komunitných akcií. Počas leta sa nám podarilo zorganizovať 5-krát **Piknik pre mamičky s deťmi na materskej dovolenke** zameraný na výchovné poradenstvo, rodinné vzťahy, upevňovanie vzťahov medzi obyvateľkami a podpora mamičiek v náročnej situácii. Celodennou komunitnou akciou zameranou na voľnočasové aktivity pre deti bol **Športový komunitný deň**, realizovaný 4.6.2021. Komunitné upratovanie ihriska a jeho okolia sme s participáciou obyvateľov sídliska uskutočnili 12.8., aby sme tam mohli 13.8.2021 usporiadať **Graffiti jam** pre deti a mladých ľudí.

VZDELÁVACIE PROGRAMY

§11 ods. 1 písm. c) organizovanie alebo sprostredkovanie programov na pomoc pri riešení problémov v rodine, v škole, sociálnych a výchovných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch; písm. f) program zameraný na odstránenie alebo zredukovanie negatívnych vplyvov prostredia a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu

Ciele programu:

- rozvoj zručností a kompetencií nevyhnutných pre zvládanie školských povinností (pisateľská, čitateľská, počítačová gramotnosť a pod.),
- sprevádzanie pri príprave na školské vyučovanie, pomoc a podpora dieťaťa pri práci na školskom učive,
- zvyšovanie motivácie k učeniu sa s podporou dospelého ale i k učeniu sa v prostredí domova, osamote,
- odhaľovanie špecifických vývinových porúch učenia či porúch pozornosti a následná náprava či odporúčania práce s dieťaťom,
- osvojovanie efektívnych spôsobov učenia sa (metaučenie),
- sprístupnenie počítačov, internetu, kníh, učebných a didaktických pomôcok uľahčujúcich osvojenie učiva,
- poradenstvo a sprevádzanie rodičov či starších súrodencov pri práci s dieťaťom v domácom prostredí.

Vzdelávací program – školská príprava a pomoc s domácim učením v roku 2021

Vzdelávací program prebiehal dvakrát týždenne, časovo oddelene pre deti, ktoré navštevujú prvý a druhý stupeň základnej školy. Táto aktivita je medzi deťmi veľmi atraktívna a potrebná. Mnohé deti, ktoré nás navštevujú, majú problémy so zvládaním učiva. Väčšina z nich pochádza z rodín, ktoré sa nachádzajú vo veľmi zložitej situácii a preto rodičia mnohokrát nemajú kapacitu na individuálnu prípravu do školy so svojimi deťmi. Niektoré deti nemajú v domácom prostredí ani fyzický priestor na písanie domácich úloh, či už kvôli chýbajúcemu písaciemu stolu, alebo kvôli nedostatku súkromia atď. Bežné platené doučovanie je pre tieto rodiny finančne nedosiahnuteľné. Preto deti veľmi radi využívajú služby doučovania v našom komunitnom centre, kde sa pracovníčky individuálne venujú každému dieťaťu a kde si môžu zažiť pocit z úspechu z učenia sa.

Počas mimoriadnych pandemických opatrení sme vzdelávacie aktivity z dôvodu bezpečnosti zabezpečovali individuálnou formou, **rozšírili sme však túto službu časovo**. Poskytovali sme taktiež pomoc s domácim online učením a podporu tlačením školských materiálov, možnosťou využitia počítačov a internetu.

Deti, mladí ľudia, resp. ich rodičia mali možnosť vytlačiť si v komunitnom centre zadania úloh alebo iné materiály, či potvrdenia potrebné do školy. Keď ako to bezpečnostné opatrenia dovolili, poskytovali sme aj individuálne konzultácie k školským zadaniam, s ktorými si bez podpory nevedeli poradiť. Neustále sme však dbali na dodržiavanie hygienických preventívnych opatrení – povinnosť dezinfekcie rúk, priestorov, nosenie rúšok a meranie telesnej teploty. **Napriek neustálym zmenám nariadení a zhoršujúcej sa situácii sme si stanovili cieľ - podporovať deti v učení a byť im nápomocní v zložitom období**. Okrem samotného doučovania, mali deti možnosť využiť pripojenie na internet, tlač materiálov potrebných na prípravu do školy, či požičať si rôzne školské pomôcky na vypracovávanie zadaní. Taktiež sme komunikovali s lokálnou základnou školou ako aj rodičmi detí, pričom sme sa snažili nájsť cestu ako predchádzať „online záškoláctvu“ spôsobeným jednak obmedzenými technickými možnosťami detí, ale aj nedostatočnou komunikáciou medzi jednotlivými aktérmi.

Počas leta sme s podporou vzdelávania pokračovali v exteriéri formou **Letných vzdelávacích klubov na sídlisku** 1-krát za týždeň. Aj týmto spôsobom sme chceli prispieť, aby počas prázdnin mali deti možnosť dobehnúť zameškané učivo, ale i rozvíjať školské zručnosti, potrebné na zvládnutie ďalšieho ročníka a mali jednoduchší návrat do školy.

Stimulačný vzdelávací program - Predškolská príprava

Predškolská príprava je určená pre deti od 4 rokov a uľahčuje deťom nástup do školy, najmä pre tie, ktoré nenavštevujú materskú školu. Počas predškolskej prípravy sa deti učia základné hygienické a samoobslužné činnosti, učia sa rozlišovať a pomenovať farby, tvary a číslice, rozvíjajú si slovnú zásobu, jemnú a hrubú motoriku. Predškolská príprava pomáha vyrovnávaniu šancí detí pri nástupe do školy. Samotná jej forma a počet detí v skupine sa odvíjal od opatrení súvisiacich s prevenciou šírenia vírusu COVID-19. V období najprísnejších opatrení sme boli nútení predškolskú prípravu pozastaviť, no hneď ako to bolo možné, flexibilne sme reagovali a prispôbili priestor i počet detí v skupine a pokračovali v aktivitách.

Počas letnej predškolskej prípravy sme deti pripravovali na nástup do prvého ročníka, resp. do materskej školy. Podporným poradenstvom pre rodičov a administratívnou pomocou so žiadosťami o zápis na základnú, resp. materskú školu, sa podarilo v septembri umiestniť všetky deti navštevujúce predškolskú prípravu do školských zariadení. Z čoho sa veľmi tešíme.

SKUPINOVÉ KLUBOVÉ PROGRAMY a VÝCHOVNÉ PROGRAMY

§11 ods. 1 písm. c) organizovanie alebo sprostredkovanie programov na pomoc pri riešení problémov v rodine, v škole, sociálnych a výchovných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch; písm. f) program zameraný na odstránenie alebo zredukovanie negatívnych vplyvov prostredia a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu

Hlavným cieľom programu je obmedzenie a odstránenie negatívnych vplyvov prostredia, znižovanie dopadu znevýhodňujúcich životných podmienok v živote detí a mládeže zo sídliskovej komunity zvýšením dostupnosti voľnočasových, neformálnych vzdelávacích a preventívnych klubových aktivít. Súčasťou programu je vytvorenie priestoru pre spoločné stretávanie v bezpečnom prostredí centra (§4 ods. 1 písm. d). Ďalšími cieľmi programu sú rozvoj životných a sociálnych zručností detí a dospelých, rozvoj sebavedomia, ako aj vytvorenie priestoru pre podporu pri riešení náročných životných situácií, problémov v rodine a medziľudských vzťahoch.

Popis programu a metódy

Aktivity programu sú členené podľa veku účastníkov, aby boli v súlade so záujmami a potrebami jednotlivých vekových skupín a program mohol byť cielene zameraný na nároky spojené s daným vývinovým obdobím. Obsahová náplň jednotlivých skupín sa tak utvára každý rok, pričom kladieme dôraz na to, aby na jej tvorbe v čo najväčšej možnej miere participovali samotní klienti.

Program tvoria diskusné aktivity a sociálno-psychologické hry, hry na rozvoj životných zručností, spoznávanie seba a iných, tvorivé dielne, ale rovnako sa deti a mladí ľudia počas stretnutí môžu rozprávať o témach, ktoré ich zaujímajú či trápia, zahrať sa spoločenské hry, pracovať na počítačoch a využívať internet alebo využiť klubový priestor na relax. So zvyšujúcim sa vekom majú klienti možnosť pracovať na dlhodobých projektoch (napr. prostredníctvom tvorby participatívneho videa alebo prípravy na medzinárodné stretnutia mládeže). Podporujeme ich aj v aktívnej participácii na živote komunity cez plánovanie a realizáciu aktivít na sídlisku pre menšie deti, ich rovesníkov alebo iných obyvateľov, zapojenie sa do pomenovávania problémov lokality a revitalizácie sídliska.

Súčasťou programu sú aj jednodňové zážitkové alebo poznávacie výlety, zamerané na rozvoj zručností a nadobúdanie nových skúseností.

KLUBKÁČ - skupina pre deti vo veku 6 – 10 rokov

Na základe ohlasov komunity a vďaka finančnej podpore projektu *Programy pre deti a mladých ľudí na sídlisku Kopčany* z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje sme od septembra 2017 mohli otvoriť novú aktivitu - Klubkáč. Vytvorili sme tak priestor aj pre najmladších školákov do 10 rokov. Každý utorok tak môžu malí školáci prísť do klubu spolu s rovesníkmi, kde sa spoločne dozvedajú ako funguje svet okolo nich.

Táto aktivita v sebe skrýva tak ako voľnočasovú, vzdelávaciu aj poradenskú a prevenčnú stránku. Pre deti v tomto veku je to výborným prostriedkom pre nabudenie ich zvedavosti voči učeniu, a tiež ideálny spôsob, akým môžu tráviť svoj voľný čas a priestor kde si môžu nacvičovať aj sociálne zručnosti vytváraním nových priateľstiev a dodržiavaním pravidiel skupiny.

Program na tejto aktivite je štruktúrovaný. V prvom polroku sa deti venovali téme: „**digitálnej bezpečnosti**“, pričom deti sa tu dozvedali o rôznych nástrahách a rizikách, ktoré na nich číhajú v online svete, ako aj o tom ako sa pred nimi chrániť.

SKUPINOVÉ STRETNUTIA pre deti 10-13, 13-20 rokov

Zmyslom tejto aktivity je, že sa deti môžu stretávať so svojimi kamarátmi v bezpečnom a prijímajúcom prostredí a majú tak možnosť využiť svoj voľný čas efektívne a zmysluplne. V rámci stretnutí deti mali možnosť hrať sa spoločenské hry, počúvať hudbu, ale najmä mať kontakt s pracovníčkami, s ktorými sa mohli porozprávať či už individuálne alebo skupinovo na témy, ktoré ich zaujímali. Tieto skupinové stretnutia prispievajú aj k budovaniu vzťahu medzi deťmi - stabilné a bezpečné rovesnícke vzťahy im potom pomáhajú vysporiadať sa lepšie s problémami, ktoré si zažívajú či už doma alebo v škole. Tiež majú prevenčný charakter.

Skupinové stretnutia pre tieto dve cieľové skupiny prebiehali v roku 2021 rozmanitou formou. Na začiatku roka (do 20. apríla 2021) boli skupinové aktivity v klubových priestoroch Komunitného centra Kopčany z dôvodu protipandemických opatrení pozastavené. Rozšili sme však možnosť individuálnych stretnutí a konzultácií, ako aj obnovili online konzultácie pre deti z daných skupín, pričom jej obsah tvorili rozhovory o zložitej spoločenskej situácii, izolácii, zatvorení škôl – dištančnom vzdelávaní, strese, frustrácii a napätí v domácom prostredí. Okrem online priestoru sme na

skupinové aktivity využívali aj exteriér.

Počas nasledujúcich mesiacov (apríl - august) sme „klubové“ skupinové aktivity realizovali v súlade s opatreniami s obmedzeným počtom detí v skupine, resp. ak to bolo možné nahradili sme ich „outdoorovými“ skupinovými aktivitami. Aktívnou ponukou voľnočasových aktivít sme sa snažili znižovať rizikové správanie, ktoré sa v dôsledku zníženia možností na trávenie voľného času začínalo objavovať v tínedžerských skupinách. Týmto spôsobom sa nám podarilo nielen udržať kontakt s týmito skupinami, ale aj sprostredkovať im nový zážitok, zmenu prostredia a zmysluplnú formu trávenia voľného času. Popri športovej aktivite, zameranej na rozvoj spolupráce, bol vytvorený priestor aj na individuálne rozhovory. Častou témou bol uplynulý školský polrok a tiež emócie spojené s online učením, ale aj s obavami ako to bude ďalej.

Taktiež sme sa vo forme workshopov pre malé skupinky detí a mladých ľudí venovali **prevenčným témam** a tiež téme **digitálnej bezpečnosti**. Zacielené boli na vekovú kategóriu 8-12 a 13-16 rokov, u ktorej sa predpokladalo zvýšené riziko experimentovania s rôznymi látkami práve v čase zatvorených škôl a sociálnej izolácie bez možnosti úniku zo sídliska a nudy. Témou workshopov bolo **užívanie rôznych návykových látok** (hlavne alkohol, cigarety, marihuana) a jeho dôsledky, ako aj **bezpečné správanie sa v online priestore** (prešli sme si

témy ako kyberšikana, grooming, sexting, zoznamka a randenie cez internet). V kontexte sociálnej izolácie a zvýšeného množstva času, ktoré boli deti a mladí ľudia nútení tráviť v online priestore sa tieto témy ukázali ako životne dôležité. Efektivita harm-reduction prístupu sa ukázala v otvorenosti mladých ľudí pri zdieľaní vlastných skúseností, aktívnom zapájaní do procesu a upevnení vzťahov s pracovníkmi.

Najstaršia skupinka od 15 rokov sa aj tento rok na skupinových stretnutiach pripravovala na medzinárodnú výmenu, ktorá sa po ročnom odklade uskutočnila v Slovinsku. Tvorba programu, participantívne video, ale i športové aktivity tvorili program tejto prípravy. Počas výmeny mali možnosť reprezentovať mladých ľudí zo svojej komunity aj pri stretnutí s prezidentom Slovinskej republiky. V konverzácii s prezidentom sme odhalili našu víziu a význam medzinárodných mládežníckych výmen pre mladých ľudí s menšími príležitosťami, ako aj zdôraznili potrebu vytvárať rovnaké príležitosti pre mladých ľudí vo vzdelávaní.

VÝCHOVNÉ PROGRAMY

Okrem pravidelných aktivít, sú pre deti a mladých ľudí veľmi dôležité aj mimoriadne aktivity, na ktoré sa môžu tešiť, ktoré im prinášajú motiváciu a slúžia aj na utužovanie vzťahov. Fungujú tiež ako forma zážitkového/neformálneho vzdelávania, z ktorého si deti a mladí ľudia často zapamätajú oveľa viac, než prostredníctvom klasického formálneho vzdelávania.

Tieto akcie sú dôležité aj na budovanie vzťahov medzi pracovníkmi/čkami a deťmi. Práve mimo svojho bežného priestoru sa deti oveľa viac otvárajú a začínajú hovoriť o svojich problémoch. Taktiež po náročnom období domácej izolácie sme počas letného obdobia zhodnotili ako veľmi dôležité prinášať deťom a mladým ľuďom nové pozitívne zážitky, z ktorých by mohli čerpať v nasledujúcich mesiacoch.

6.7. - 9.7.2021	Letný rozvojový pobyt na Duchonke pre deti zo skupiny 10-13 rokov
23.7. - 6.8.2021	Medzinárodná výmena pre mladých ľudí zo skupiny 15+ v Slovinsku
4.8.2021	Výlet na trampolínové športovisko zo skupiny 13-16 rokov
16.8.2021	Výlet do aquaparku zo skupiny 13-16 rokov
25.8.2021	Výlet z predškolskej prípravy do knižnice
25.8.2021	Výlet na kónskú farmu pre deti zo skupiny 6-11 rokov

PORADENSTVO – AMBULANTNÉ

Poradenské služby sú určené najmä mladým dospelým, alebo rodičom či blízkym osobám detí, ktoré navštevujú Komunitné centrum Kopčany, ale v prípade potreby aj samotným detským klientom. Klienti/ky vyhľadávajú pomoc najmä s písaním formálnych žiadostí, hľadaním práce, riešením finančných a iných problémov a tiež kvôli konzultáciám ohľadom výchovy, či v prípade potreby zorientovať sa v sieti pomáhajúcich služieb. V odôvodnených prípadoch môžu využiť službu sprevádzania do inštitúcií alebo zdravotníckych zariadení.

V nadväznosti na fungovanie ambulatného poradenstva v roku 2020 sme so službou pokračovali aj tento rok s niekoľkými zmenami. Služba bol v roku 2021 poskytovaná 2x týždenne (výnimočne po dohode v iné dni), z čoho 1-krát bola zameraná na psychologické a výchovné, základné sociálne a právne poradenstvo s vopred dohodnutým termínom a 1-krát na pomoc s vypĺňaním žiadostí, komunikáciou s úradmi a pod. v stabilne určenom čase. Klienti túto službu často využívali z dôvodu straty zamestnania, obavy zo straty bývania, chýbajúcich financií. Vďaka individuálnym darcom sme mohli založiť Krízový fond a pokračovať aj s **materiálnou pomocou**, ktorá však bola zacielená už na konkrétnych klientov alebo rodiny, ktoré u nás dlhodobo individuálne poradenstvo navštevujú. Materiálna podpora bola poskytovaná vo forme plienok a detskej výživy, oblečenia a výnimočne potravín. Okrem ambulatnej formy poradenstva prebiehala aj krízová intervencia a sprevádzanie klientov.

Aj vďaka podpore

z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

sme mohli zrealizovať vyššie spomenuté aktivity a udržať kontinuitu práce v tejto lokalite.

ĎAKUJEME.